

TIETOSUOJASELOSTE

Laadittu 10.8.2023

1. Rekisterin nimi

Vertaissuhdeväkivalta sijaishuollossa -kyselyt

2. Rekisterinpitäjä

Pesäpuu ry
Osoite: Ilmarisenkatu 17 A, 40100 Jyväskylä
Puhelinnumero: 014 332 2500
Sähköpostiosoite: toimisto(at)pesapuu.fi

3. Rekisteristä vastaava yhteyshenkilö

Pesäpuu ry:n tietosuojavastaava:

Hanna Teriö
Puhelinnumero: 040 746 9449
Sähköpostiosoite: hanna.terio(at)pesapuu.fi

Kyselyistä vastaavat työntekijät:

Eeva Mononen
Puhelinnumero: 044 715 0222
Sähköpostiosoite: eeva.mononen(at)pesapuu.fi

Johanna Liukkonen
Puhelinnumero: 044 715 0216
Sähköpostiosoite: johanna.liukkonen(at)pesapuu.fi

Johanna Barkman
Puhelinnumero: 040 514 4855
Sähköpostiosoite: johanna.barkman(at)pesapuu.fi

4. Kuvaus kyselyistä ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Pesäpuu ry:ssä on käynnissä kolmivuotinen (2023–2025) STEAn rahoittama Vertaisuus ilman väkivaltaa -kehittämishanke, jossa tuotetaan tilannekuva sijaishuollossa ilmenevästä vertaissuhdeväkivallasta sekä luodaan yhteistyössä kokemusasiantuntijoiden ja yhteistyökumppanien kanssa keinoja siihen puuttumiseksi ja sen ennaltaehkäisemiseksi.

Hankkeessa laaditaan digitaaliset kyselyt sijaishuollossa tapahtuvan vertaissuhdeväkivallan ilmiön selkiyttämiseksi ja tilannekuvan luomiseksi. Digitaaliset kyselyt tehdään viidelle eri kohderyhmälle:

1. 15–29-vuotiaat sijaishuollossa asuvat ja asuneet nuoret
2. 15–29-vuotiaat sijaissisarukset eli sijaisperheiden biologiset ja adoptoidut lapset
3. sijaishuollon ammattilaiset ja toimijat
4. muut ammattilaiset, jotka työssään ovat ilmiön kanssa kosketuksissa; sekä
5. sijaishuollossa asuvien ja asuneiden lasten ja nuorten läheiset.

Jokaiselle kohderyhmälle on oma kyselylomakkeensa. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista. Kyselyyn vastaamisen saa keskeyttää milloin tahansa. Kyselyyn vastaamisen voi jättää kesken, tallentaa ja jatkaa myöhemmin halutessaan. Sijoitettujen nuorten ja sijaissisarusten kyselyiden puolivälissä kysytään erikseen, haluaako vastaaja jatkaa kyselyyn vastaamista. Mikäli ei halua jatkaa, on kuitenkin mahdollisuus lähettää siihen mennessä antamansa vastaukset kyselyn aineistoon niin halutessaan.

Sijoitettujen nuorten ja sijaissisarusten kyselyiden aluksi kysytään taustatietoja ja sijaishuoltoa koskevia tietoja. Sen jälkeen kysytään sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta kokijan, tekijän ja näkijän näkökulmista. Lopuksi on vielä kysymyksiä yleisesti vertaissuhdeväkivallasta. Ammattilaisten ja läheisten kyselyt alkavat myös taustatietokysymyksillä. Sen jälkeen kysytään sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta, sen tunnistamisesta ja siihen puuttumisesta.

Missään vaiheessa kyselyä vastaajilta ei kysytä suoria henkilötietoja. Kyselyiden alussa vastaajia ohjeistetaan siihen, etteivät he kirjoittaisi tunnistettavia tietoja itsestään mihinkään kohtaan. Tarkoitus on pitää huolta siitä, että henkilön yksityisyys säilyy kaikissa tilanteissa. Kaikissa kyselyissä kysymykset ovat pääasiassa monivalintakysymyksiä, mutta joukossa on myös joitakin avoimia kysymyksiä. Tällöin on mahdollista, että joku vastaaja kirjoittaa näihin kohtiin sellaisia tietoja, joista hänet on mahdollista tunnistaa. Kyselyihin tulleet vastaukset ja niihin mahdollisesti kertyvät henkilötiedot pseudonymisoidaan, eli muokataan siten, että henkilötietoja ei voida enää yhdistää tiettyyn henkilöön ilman lisätietoja. Kyselyistä mahdollisesti kertyneet henkilötiedot tallennetaan eri paikkaan alkuperäisten vastausten kanssa, eikä näitä vastauksia yhdistetä pseudonymisoinnin jälkeen millään tavalla toisiinsa. Lisätietoa pseudonymisoinnista löytyy osoitteesta <https://tietosuoja.fi>. Pesäpuu ry:n tietosuojavastaavalta voi myös kysyä lisää aiheesta.

Sijoitettujen nuorten, sijaissisarusten ja läheisten kyselyiden alussa olevassa infotekstissä annetaan vastaajalle vaihtoehdoksi kyselyyn vastaamisen sijasta kertoa haastattelun muodossa omista kokemuksistaan ja näkemyksistään sijaishuollossa tapahtuvasta vertaissuhdeväkivallasta. Mikäli vastaaja haluaa olla yhteydessä hankkeen työntekijöihin antaakseen omaa kokemustietoaan vertaissuhdeväkivallasta suullisesti työntekijöille, kertyy Pesäpuu ry:lle vastaajan henkilötietoja, kuten nimi, pu-

helinnumero ja/tai sähköpostiosoite. Nämä kertyvät henkilötiedot säilytetään erillään haastatteluaineistosta. Haastattelutilanteessa ja haastatteluaineiston keräämisessä ei hyödynnetä näitä henkilötietoja millään tavalla. Henkilötietoja säilytetään ja käytetään ainoastaan haastatteluajkojen sopimiseksi. Haastattelun jälkeen kertyneet henkilötiedot hävitetään.

Haastattelut nauhoitetaan ja litteroidaan. Äänitallenne on myös henkilötieto, josta vastaajan pystyy tunnistamaan. Äänitallenteet hävitetään välittömästi litteroinnin jälkeen. Litteroinnin yhteydessä haastatteluaineisto pseudonymisoidaan.

Kyselyistä ja mahdollisista haastatteluista saatuja vastauksia käytetään Pesäpuu ry:n Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeen kehittämistyössä. Saatuja vastauksia tullaan käyttämään hankkeessa laadittavissa materiaaleissa, julkaisuissa, työvälaineissa ja oppimisympäristöissä. Tulokset raportoidaan siten, ettei yksittäistä vastaajaa ole mahdollista tunnistaa. Vastauksia voidaan muokata, yhdistellä ja käsitellä muutoin, jotta vastaajien yksityisyys säilyy, mutta kuitenkin siten, että vastausten sisältö ei muutu.

Aineistosta voidaan tehdä sitaattinostoja materiaaleihin sekä hankkeen ja/tai Pesäpuu ry:n viestintä- ja/tai markkinointitarkoituksiin. Nämä mahdolliset nostot anonymisoidaan siten, ettei niistä ole mahdollista tunnistaa henkilöä millään tavalla, eivätkä ne myöskään yhdisty tämän muihin vastauksiin.

Digitaalinen kyselyaineisto säilytetään Pesäpuu ry:n tietosuojatassa kansiossa, johon on pääsy ainoastaan Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeen työntekijöillä sekä Webropolia eli kyselysovellusta hallinnoivalla Pesäpuu ry:n työntekijällä. Kyselyistä ja haastatteluista saadut vastaukset ja muu materiaali tuhoetaan asianmukaisesti 31.12.2025 eli hankkeen loppuun mennessä.

5. Tietolähteet ja käsiteltävät henkilötiedot

Tietoja kerätään lähtökohtaisesti digitaalisten kyselylomakkeiden muodossa. Vastaaja antaa haluamansa tiedot. Suoria henkilötietoja ei kysytä, mutta henkilötietojen kertyminen on mahdollista, mikäli vastaajat niitä avoimiin tekstikenttiin kirjoittavat. Taustatietoja koskevat kysymykset ovat pakollisia.

Vastaajilta kysytään kyselyissä seuraavat taustatiedot:

Sijoitetut nuoret

- Sukupuoli
- Ikäryhmä

Sijaissisarukset

- Sukupuoli
- Ikäryhmä

Sijaishuollon ammattilaiset ja toimijat

- Sukupuoli
- Ikäryhmä
- Koulutus
- Nykyinen työtehtävä
- Työnantajaorganisaatio (hyvinvointialue tai Helsinki/kunta/valtio/yritys/kolmas sektori)
- Työkokemuksen pituus lastensuojelun sijaishuollossa

Muut ammattilaiset

- Sukupuoli
- Ikäryhmä
- Nykyisen työtehtävän ala
- Ammattinimike
- Työnantajaorganisaatio (hyvinvointialue tai Helsinki/kunta/valtio/yritys/kolmas sektori)
- Työkokemuksen pituus nykyisen kaltaisissa työtehtävissä

Läheiset

- Sukupuoli
- Ikäryhmä
- Suhde sijoitettuun lapseen tai nuoreen

Tietoja voidaan kerätä myös haastattelemalla, mikäli vastaaja niin haluaa. Vastaaja antaa ne henkilötiedot työntekijöille, mitkä hän itse haluaa antaa. Käytännössä ainakin vastaajan puhelinnumero tai sähköpostiosoite tulee työntekijöiden tietoon vastaajan ollessa yhteydessä työntekijöihin haastattelun sopimiseksi. Myös mahdollisesti vastaajan nimi tulee tässä yhteydessä ilmi. Haastattelussa vastaajalta ei kysytä suoria henkilötietoja. Haastatteluiden pohjana toimii sama kyselyrunko kuin digitaalisissa kyselyissä.

6. Tietojen säännönmukaiset luovutukset ja tietojen siirto EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

Henkilötietoja ei luovuteta muille tahoille. Henkilötietoja ei luovuteta EU:n tai ETA:n ulkopuolelle.

7. Automatisoitu päätöksenteko

Henkilötietoja ei käytetä automatisoituihin päätöksiin tai profilointiin.

8. Henkilötietojen suojauksen periaatteet

Kysely- ja haastatteluaineistoihin mahdollisesti kertyviä henkilötietoja käsitellään ja säilytetään suojattuna niin, että niihin on pääsy ainoastaan Pesäpuu ry:n henkilöstöllä ja vain niillä työntekijöillä, joiden toimenkuvaan se kuuluu. Yhdistyksen palvelimella olevat tiedot suojataan asianmukaisesti käyttäjätunnuksilla ja salasanoilla. Tietokannat ja niiden varmuuskopiot säilytetään sähköisesti asianmukaisella tavalla. Paperimuotoista aineistoa säilytetään lukitussa tilassa lukitussa kaapissa. Mahdollisesti kertyvät suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa ja säilytetään erillään analysoitavista kyselyaineistoista. Henkilötietojen käsittely päättyy 31.12.2025 eli hankkeen loppuun mennessä.

9. Rekisteröidyn oikeudet ja niiden mahdollinen rajoittaminen

Tietosuojalainsäädäntö takaa vastaajalle tiettyjä oikeuksia, joilla vastaaja voi varmistaa perusoikeuksiin kuuluvan yksityisyyden suojan toteutumisen. Mikäli vastaaja haluaa käyttää oikeuttaan, tulee tämän ottaa yhteyttä Pesäpuu ry:n tietosuojavastaavaan (kohta 3).

Suostumuksen peruuttaminen (tietosuoja-asetuksen 7 artikla)

Vastaajalla on oikeus peruuttaa antamansa suostumus, mikäli henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritetun käsittelyn lainmukaisuuteen.

Jos Pesäpuu ry ei pysty tunnistamaan vastaajaa aineistosta, niin muun muassa oikeutta päästä tietoihin, oikeutta oikaisuun ja oikeutta poistoon ei sovelleta.

Jo julkaistuja tuotoksia tai viestintä- ja/tai markkinointitarkoituksiin tehtyjä julkaisuja (esimerkiksi sosiaalisen median päivitykset) ei poisteta jälkikäteen ilman painavaa syytä (esimerkiksi vastaajan turvallisuus). Sitaatit on anonymisoitu ennen niiden käyttöä, jolloin vastaaja tai tämän elämäntilanne ei ole ollut tunnistettavissa niiden pohjalta siinä vaiheessa, kun sitaattia on käytetty.

Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)

Vastaajalla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö tämän henkilötietoja hankkeen kehittämissä, ja mitä henkilötietoja kehittämissä käsitellään. Vastaaja voi myös halutessaan pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.

Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)

Jos käsiteltävissä henkilötiedoissa on epätarkkuuksia tai virheitä, vastaajalla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla)

Vastaajalla on oikeus vaatia henkilötietojensa poistamista seuraavissa tapauksissa:

- henkilötietoja ei enää tarvita niihin tarkoituksiin, joita varten ne kerättiin tai joita varten niitä muutoin käsiteltiin
- vastaaja peruuttaa suostumuksen, johon käsittely on perustunut, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta
- vastaaja vastustaa käsittelyä eikä käsittelyyn ole olemassa perusteltua syytä
- henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti; tai
- henkilötiedot on poistettava Euroopan unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.

Oikeuksista poikkeaminen

Jos henkilötietojen käsittely tutkimuksessa ei edellytä rekisteröidyn tunnistamista eikä rekisterinpitäjä pysty tunnistamaan rekisteröityä, oikeutta tietojen tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon, käsittelyn rajoittamiseen, ilmoitusvelvollisuuteen ja siirtämiseen ei sovelleta, ellei rekisteröidy anna tunnistamisen mahdollistavia lisätietoja (tietosuoja-asetuksen 11 artikla).

Tietosuoja-asetus ja Suomen tietosuojalaki mahdollistavat tietyistä rekisteröidyn oikeuksista poikkeamisen silloin, kun henkilötietoja käsitellään tieteellisessä tutkimuksessa ja oikeuksien toteuttaminen estäisi tai vaikeuttaisi suuresti käsittelyn tarkoitusten saavuttamista. Tarvetta poiketa rekisteröidyn oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

10. Yhteydenotot

Mikäli sinulla on kysyttävää oikeuksista, ota yhteyttä Pesäpuu ry:n tietosuojavastaavaan (kohta 3).

11. Oikeus saattaa asia tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi

Vastaajalla on oikeus saattaa asia tietosuojavaltuutetun toimiston käsiteltäväksi, mikäli tämä katsoo, että hänen henkilötietojensa käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki

Vaihde: 029 56 66700

Faksi: 029 56 66735

Sähköpostiosoite: tietosuoja(at)om.fi

